

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

Contra Donatistas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

CONTRA DONATISTAS.

scripsimus Ecclesiam visibilem, in qua diximus multos non rectos admittos esse sanctis, sed hic discerni malos oportet. Alij doctrina recte sentiunt, nec sunt hostes Evangelij, seu hæretici, sed quia habent aliqua morum vitia. Tales si non sint excommunicati, veli vocantur mortua membra, tamen sunt in externa societate Ecclesie, & cum funguntur munere docendi, aut administratione Sacramentorum, valent ministeria, & sunt efficacia, & licet eis uti.

EST QUÆ acriter taxandus error Donatistarum, qui contendunt nec Evangelium, nec Sacramentum vllum esse efficac, si ministri malos sint vitiosi. Contra hunc errorem tenendæ sunt sententiæ perspicuæ. Math. 13. Christus confert Ecclesiam sagenæ, in qua boni & mali pisces sunt. Dicit item, in Ecclesia mansura est zizania vsq; ad resurrectionem. Item, Sicut in diebus Noe, &c. Ex his sententijs perspicuam est, semper in Ecclesia vsq; ad resurrectionem fuisse, esse, & futuram esse magnam multitudinem malorum. CVM igitur sint in Ecclesia mali, nec hypocritis humano iudicio agnosci possit, possunt in ministerio esse etiam hypocritæ. Fieret enim incerta fides, si vis Evangelij & Sacramentorum penderet ex dignitate ministri. Ideo sciendum est, Evangelium & Sacramenta efficacia esse propter promissionem Dei, non propter ministri personam. Reuocat igitur Christus vocem nostras, & fidem nostram, à persona ministri ad sese, inquit: Qui vos audit me audit, quasi dicat, Nec Evangelium est vestrum, nec opus vestrum est saluos facere auditores, sed Dei opus est, qui hoc mirabili modo, sparsa voce Evangelij, colligit sibi æternam Ecclesiam. Sicut & Iohannes inquit: Ego baptizo vos aqua, alius autem baptizabit vos igni & Spiritu sancto, id est, Evangelium & Sacramenta sunt efficacia propter Christum & per Christum. Citatur etiam huc dictum Christi: Super cathedram Moysi sedent Scribæ & Pharisei, &c. quæ vitia significant: Etiam si sunt in ministerio hypocritæ, tamen valere ministerium ipsam, si tamen sedeant in cathedra Moysi, id est, doceant doctrinam à Deo traditam, non sedeant in alia cathedra, non proponant doctrinam pugnantem cum fide. HÆC tota caussa contra Donatistas copiose tractata est ab Augustino in multis voluminibus, & epistola 166. recenset hoc argumentum: Si penderet vis Evangelij, & Sacramentorum à dignitate ministri, fides nostra fieret incerta. Ut igne fides sit certa, necesse est rejici & damnari fanaticum delirium Donatistarum. REPVTA TVR & à Nazianzeno hic error, qui hæc videtur similitudine. Eadem est figura sigilli, siue aureo, siue ferreo metallo insculpta sit, ita idem esse ministerium inquit, siue boni, siue mali teneant. Hæc de Donatistis monere necesse est, vt contra tales

furioses pij præmuniantur, & discant intelligere vim ministerij. Nam & nostra ætate Anabaptistæ renouant errores Donatistarum, & impie abijciunt ministeria, & dum iactant se constituere Ecclesiam, in qua nulli sint mali prorsus, vt Circuncelliones, magnam multitudinem pessimorum latronum contrahunt, vt ostendit Monasteriense exemplum, quod meminisse prædebet, vt bonæ mentes maiore cura & sollicitudine caueant, ne assentiantur falsis opinionibus. & cogitent ex vobis paulatim oriri multiplices & insanabiles furores. Quid igitur diligendum est? an dissimulanda sunt aperta crimina ministrorum Evangelij? Respondeo: Polluti manifestis criminibus excommunicati sunt communi voce Ecclesiæ. Sicut Paulus 1. Cor. 5. in celum non ex Ecclesia. Et Christus Matth. 18. inquit: Dic Ecclesiæ. Eaque si non erit negligenda, sed si negligitur, tamen ministerium vobis dictum est. **P R A E T E R E A** & magistratus, qui gladium gerunt, punire crimina suis legibus debent, vt adulteria, cædes, & alia.

S E D præter publica crimina sunt infirmitates in moribus omnium hominum. Alius est morosior aut iracundior. Alius indulgens, aut minus temperas quam oportet. Alius est ad rem attentior, in alia factus, in alio seignities reprehenditur. Deniq; omnes habent suas quasdam infirmitates. De his communibus moribus cum non accidunt crimina, sciamus piæ mentis esse sequi vsitatam regulam. Mores amici noueris, non oderis. Item, Remitte & remittetur vobis. Vniuersa delicta tegit dilectio. Ac præcipue piorum gubernatorum & doctorum mediocres mores tolerandi sunt, sicut Christus laues, & pedes mutuo lauimus, id est, vt tales infirmitates inter nos misericorditer sanemus. **E S T** autem vsitatum, calumniose exaggerantur vitia gubernatorum. Ideo toties præcipit Spiritus sanctus, vt eos honorare afficiamus, vt grauisime dicitur ad Hebræos: Obsecrate, vt qui præsent, vt cum gaudio & non gementes faciant suum munus, quod dicat: Per sese difficilis & ærumnosa res est gubernatio, sed cum contumacia inferiorum, duplicatur miseria. Vt enim Herodotus inquit: Quantum bellum differt à pace, tantum differt seditio à bellico gubernatori ærumnosius est, cum suis quam cum alijs certantibus. Ideo & 1. Thef. 5. dicit Paulus: Petimus vt eos qui præsent, ut cellenter puteris diligendos esse propter ministerium, & pacem vobis habere. Deniq; de hac re multa extant præcepta. Vt autem illi puniuntur, propterea quod patrem deridet, ita sciant se penas deesse Deo omnes, qui ministris recte docentibus. si sit mediocritas in moribus, molesti sunt. Sicut & ad Abraham dictum est: Benedictus benedicentibus tibi, & maledicam maledicentibus tibi. Hæc non haud dubie pertinet ad Ecclesiam, & recte docentes. Sciamus

per mores docerium non esse discedendum à reliqua Ecclesia, nec
 mutata facienda esse, si nullus sit error doctrinæ. Sed alij sunt
 qui polluti falsis opinionibus, qui impiam doctrinam defendunt, &
 pugnant veram, & interficiunt pios propter veræ doctrinæ profes-
 sionem. Sicut Ieremiæ Machabæi, Christi tempore fuerunt Pontifi-
 ces, & eorum sectatores, qui palam contradicebant veræ doctrinæ, &
 sanctos interficiebant: Cum hoc cœtu, etiamsi tenet gubernationem
 per tyrannidem, pijs non sit societas, & culpa schismatis penes ipsos
 est, quia mandatum Dei est: Fugite idolatriam. Item: Si quis aliud
 Evangelium docebit, anathema sit. Sic Apostoli à Caipha, & ab eius
 cœtu recedebant.

Es t q u e diligenter observandum discrimen
 eorum: Ministerium non mutatur, etiamsi mores aliquorum sunt vi-
 tiosi. Sed cum falsa doctrina defenditur, & stabilitur idololatria, mu-
 tatur ipsum ministerium. Ideo horum ministerium relinquendum est,
 qui doctrinam corrumpunt. Etsi autem principalis pars ministerij est
 doctrina, tamen interdum pars ministerij, vt Sacramenti alicuius ad-
 ministratio, possidet etiam ab his, qui corrumpunt doctrinam. Vt
 Iudei retinebant circumcisionem, etiamsi cultus impios postea ad-
 ecebat. Caiphas & Pharisei retinebant circumcisionem, etiamsi in
 alijs materijs graues errores amplectebantur, valebat tamen circum-
 cisio non propter has personas, sed quia fiebat vice Ecclesiæ. Sic
 de Baptismo dicemus eorū, qui baptizati sunt in Ecclesijs, vbi regna-
 runt mali doctores. Valuit enim Baptismus, quia fiebat vice veræ Ec-
 clesiæ, & retinebantur verba institutionis, & eorum sententiæ sine ido-
 latria, in hoc Sacramento. Sed Samosatani, Manichæorum, Arria-
 norum Baptismus non valebat, quia non retinebant sententiam ver-
 borum, Baptizo te in nomine Patris, & Filij, & spiritus sancti. Hæc
 breuiter attigi, vt muniantur pijs contra Anabaptistas, & cogitent sæ-
 pe in Ecclesia dominari malos. Sicut ait Christus, similem esse Ecce-
 siam sagonæ, in qua sunt boni & mali pisces. Valet igitur ministeriū,
 quod retinet in his Sacramentis, quæ non ex professo corrumpunt.

E t s i autem Baptismus eorum qui retinent verborum sententi-
 am, valet, vt dixi: tamen quia docent impie de cæteris rebus, præbent
 causam, cur necessario ab ipsis Ecclesia discedat. DISCRIMEN
 enim est inter personas, quæ peccauerunt ignorantia, & illas quæ pa-
 lam sunt blasphemæ, vt post resurrectionem Christi erant Caiphas &
 similes. Nec dubium est, blasphemos, & manifesta idola defendentes,
 relinquendos esse: sicut scriptum est: Fugite idola.

DE SIGNIS MONSTRANTIBVS
 ECCLESIAM, QUAE ALII NOTAS NOMINANT.

Signa quæ monstrant Ecclesiam, sunt Euangelium incorruptum, &
 legitimum.

